

שתי משניות ליום

משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל ז"ל האדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל ז"ל אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הרה"ק הרב ישכר (יששכר) שלמה טייכטל ע"ה
מנחם יצחק בנימין ב"ר יוסף חיים ע"ה

משנה ד'

ההלכה היא שאם העובר הוציא איבר מחוץ לרחם, וחתכו את אותו איבר קודם ששחטו את האם, האיבר מטמא כנבילה מדין 'אבר מן החי'

בְּהֶמָה הַמְּקֻשָּׁה לִילֵד שֶׁמִּתְקַשָּׁה בְּלִידָהּ, וְהוֹצִיא הָעֶבֶר אֶת יָדוֹ חוץ לְרָחֵם וְחִתְּכָהּ וְחָתְכוּ אֶת הַיָּד, וְאַחֲרַיִךְ שָׁחַט אֶת אִמּוֹ - הַבֶּשֶׂר טָהוֹר בֶּשֶׂר הָעוֹבֵר שֶׁעֲדִיין בְּרָחֵם הָאִם טָהוֹר, כְּלוּמָר שֶׁלֹּא נִטְמָא מִחֻמַּת הַיָּד שִׁצְעָה לְחוּץ וְנִחְתְּכָה שֶׁהִיא מִטְמָאָה כְּנִבְלָה, לִפִּי שֶׁהָעוֹבֵר נִחְשָׁב כְּאַחַד הָאֵיבָרִים שְׁבָאִם, וְאִין הִבְהֵמָה מִקְבֵּלֶת טוּמְאָה בְּעוֹדָה בְּחַיִּים. שָׁחַט אֶת אִמּוֹ לְאַחֲרֵי שֶׁהוֹצִיא הָעוֹבֵר אֶת יָדוֹ הַחוּצָה וְלֹא הִחְזִירָה פְּנִימָה, וְאַחֲרֵי כֵן חִתְּכָהּ וְאַחֲרֵי שֶׁחִטָּהּ חָתַךְ אֶת הַיָּד שֶׁהוֹצִיא הָעוֹבֵר - הַבֶּשֶׂר מִגַּע נִבְלָה בֶּשֶׂר הָעוֹבֵר שֶׁנִּמְצָא בְּתוֹךְ הָרָחֵם טָמֵא כְּאִילוֹ נִגַּע בְּנִבְלָה, שֶׁהָרִי נִגַּע בִּיד הַטְּמָאָה כְּשֶׁנִּחְתְּכָה מִמֶּנּוּ דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר שְׁסוּבֵר שֶׁהִיד שֶׁנִּחְתְּכָה מִטְמָאָה כְּנִבְלָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: מִגַּע טְרִפָּה שְׁחִיטָה בֶּשֶׂר הָעוֹבֵר שֶׁנִּמְצָא בְּרָחֵם הָאִם שֶׁנִּשְׁחַטָּה דִּינוֹ כְּאִילוֹ נִגַּע בְּטְרִיפָה שְׁחִיטָה, שֶׁאִינָה מִטְמָאָה אֲלֵא מִדְּרַבָּן בְּקִרְבָּנוֹת, שֶׁכֵּן לִפִּי דַּעַת חֲכָמִים שְׁחִיטָה הָאִם מִטְהַרֶּת אֶת הַיָּד שֶׁלֹּא תִּהְיֶה כְּנִבְלָה, שֶׁכֵּן מֵהַ מִצְוָה בְּטְרִיפָה שְׁשְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶתָּה שֶׁכֵּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ בְּטְרִיפָה שֶׁנִּשְׁחַטָּה, שֶׁשְׁחִיטָתָה מִטְהַרֶּת אוֹתָהּ מִלְּהוּיּוֹת כְּנִבְלָה, אֲףִי שְׁחִיטָתָהּ הִבְהֵמָה תְּטַהֵר אֶת הָאֵבֶר שִׁצְעָה קוֹדֵם שֶׁחִטָּה מִלְּהוּיּוֹת נִבְלָה, אֲעִי"פ שֶׁאִינָה מִתִּירָה אוֹתוֹ לֹאכִילָה. אָמַר לָהֶם רַבִּי מֵאִיר: לֹא אִין לְלַמּוֹד מִטְרִיפָה שְׁשְׁחִיטָתָהּ הִבְהֵמָה תְּטַהֵר אֶת הָאֵבֶר שֶׁכֵּן אִם טְהִירָה שְׁחִיטָתָה טְרִיפָה אוֹתָהּ שֶׁאִם מִצִּינוּ שְׁשְׁחִיטָתָהּ הִטְרִיפָה מִטְהַרֶּת אוֹתָהּ, הָרִי הִיא מִטְהַרֶּת - דְּבָר שְׁגוּפָה אֶת גּוֹף הִבְהֵמָה עֲצָמָה, הָאִם נִאֲמַר שְׁשְׁחִיטָתָהּ הִבְהֵמָה תְּטַהֵר אֶת הָאֵבֶר, דְּבָר שְׁאִינוֹ גּוֹפָה שֶׁל הִבְהֵמָה עֲצָמָה אֲלֵא מִגּוּפוֹ שֶׁל הָעוֹבֵר, וְסִיבָה נֹסֶפֶת מִדּוּעַ אִין לְלַמּוֹד מִשְׁחִיטָתָהּ הִטְרִיפָה שֶׁכֵּן מִנִּין לְטְרִיפָה שְׁשְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶתָּה גַּם עַל הַטְרִיפָה נִיתֵן לְשִׁאוּל, מִנִּין שְׁשְׁחִיטָתָהּ הִטְרִיפָה מִטְהַרֶּת אוֹתָהּ מִלְּהוּיּוֹת נִבְלָה, הָרִי יִכְלֹנוּ לְהַשְׁווֹת אֶת דִּין הַטְרִיפָה לְדִין הִבְהֵמָה טְמָאָה, שֶׁכֵּמוֹ שֶׁבִּהְמָה אִין שְׁחִיטָתָהּ מִטְהַרֶּתָּה, כֵּךְ יִהְיֶה הַדִּין בְּטְרִיפָה שְׁשְׁחִיטָתָהּ לֹא תְטַהֵר אוֹתָהּ, שֶׁכֵּן כְּמוֹ שֶׁ... בְּהֶמָה טְמָאָה אֲסוּרָה בְּאֲכִילָה, אֲףִי טְרִיפָה אֲסוּרָה בְּאֲכִילָה, וְהִינּוּ יִכְּלוּ לְלַמּוֹד מֵהַ שֶׁכֵּמוֹ שֶׁ... בְּהֶמָה טְמָאָה אִין שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶתָּה, כֵּךְ יִהְיֶה גַּם הַדִּין אֲףִי בִּ... טְרִיפָה, שֶׁ... לֹא תְטַהֶרֶנָּה שְׁחִיטָתָהּ, וְעַל כֵּךְ עוֹנָה הַמִּשְׁנָה - לֹא, אִין לְהַשְׁווֹת בֵּין הִבְהֵמָה הַטְּמָאָה לְטְרִיפָה שֶׁכֵּן אִם אֲמַרְתָּ בְּהֶמָה טְמָאָה שֶׁאִין שְׁחִיטָתָהּ מִטְהַרֶּתָּה מִלְּהוּיּוֹת נִבְלָה, לִפִּי שֶׁלֹּא הִיָּתָה לָהּ שְׁעַת הַכֶּשֶׁר מִעוֹלָם לִהְיוֹת טָהוֹרָה עִי"י שְׁחִיטָה, לִפִּי שֶׁהִיא בִּהְמָה טְמָאָה שֶׁאֲסוּר לְשַׁחֹט אוֹתָהּ תִּאֲמַר בְּטְרִיפָה, שְׁהִיָּתָה לָהּ שְׁעַת הַכֶּשֶׁר לְהִיטָה עִי"י שְׁחִיטָה קוֹדֵם שֶׁנַּעֲשֶׂתָה טְרִיפָה, וְהִיּוֹת וְאִין לְדַמּוֹת אוֹתָהּ לְבִהְמָה טְמָאָה שֶׁאִין שְׁחִיטָתָהּ מִטְהַרֶּתָּה, הָרִי הַדִּין בְּטְרִיפָה צָרִיךְ לִהְיוֹת שְׁשְׁחִיטָתָהּ מִטְהַרֶּתָּה מִלְּהוּיּוֹת נִבְלָה, עַל טַעֲמָה זֹאת אוֹמֶרֶת הַמִּשְׁנָה טַל לָךְ מֵהַ שְׁהִבָּאתָ קַח

רבינו עובדיה מברטנורא

הבשר טהור - בשר העובר טהור, שאין בהמה מקבלת טומאה מחיים.

הבשר מגע נבילה - בשר העובר מגע אבר מן החי, שהוא מטמא כנבילה.

מגע טריפה שחטה - שהשחיטה אף על פי שאינה מתרת האבר באכילה, מטהרתו מידי נבילה. והוא כי טריפה שחטה שאינה מטמאה מן התורה אלא מדרבנן במוקדשין.

הכי גרסינן, אף שחיטת בהמה טהורה את האבר - ולא גרסינן את העובר.

לא אם טהורה שחיטת טריפה אותה - מן הדין הוא שהרי דבר שגופה.

ומניין לטריפה ששחיטתה מטהרתה - דשמוא אינה מטהרתה. ומן הדין אינה מטהרתה, שבהמה טמאה אסורה באכילה וטריפה אסורה באכילה.

ומה טמאה אין שחיטתה מטהרתה - מלשמוא, דהכי תניא בתורת כהנים, לכל הבהמה אשר היא מפרסת פרסה וגו', כל הנוגע בהם יטמא, להביא בהמה טמאה שלא תטהרנה שחיטתה.

תאמר בטריפה שהיתה לה שעת הכושר - דכיון דחל עלה תורת שחיטה, תו לא פקעה מינה והוא בכלל שאר צאן ובקר.

טול לך מה שהבאת - טול מכאן ראיה זו שהבאת.

הרי שנולדה טריפה מן הבטן מנין - שתטהרנה.

שיש בבינה שחיטה - הלכך לא נפקא מכלל צאן ובקר. אבל בן שמונה חי שנולד מבהמה חיה אין לנו במה לטהר אפילו נשחט, לפי שאינו בכלל בקר וצאן, והלכה כחכמים.

בן שמונה חי - אם נולד ושחט.

אין שחיטתו מטהרתו - מידי נבילה, שאין שחיטה מועלת בבן שמונה. אלא כשהוא במעי אמו נותר בשחיטת אמו.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

את הראיה שהבאת על הטריפה 'שהיתה לה שעת הכושר' לגבי בהמה שנטרפה לאחר לידתה, כגון: שקיבלה מכה ונטרפה ששחיתתה תטהר אותה משום שהיתה לה שעת הכושר, אבל* **הרי בהמה שְנוֹלְדָה טְרֵפָה מִן הַבֶּטֶן** היינו מרגע שנולדה היא טריפה ולא היה ניתן לשחוט אותה מעולם, אם כן **מִנֵּין** שתטהרנה שחיתתה והרי לא היתה לה שעת הכושר, על טענה זו עונה המשנה- **לא** באמת לא ניתן להוכיח שבהמה שנולדה טריפה אינה דומה לבהמה טמאה שאין שחיתתה מטהרתה, ולכן מביאה המשנה טענה חדשה **אם אִמְרִית בְּבִהְמָה טְמֵאָה** שאין שחיתתה מטהרתה, **שָׁפָן אֵין בְּמִינָה שְׁחִיטָה** היינו לפי שאין שחיתה כלל בכל הבהמות הטמאות, **תֹּאמַר בְּטְרֵפָה, שֵׁישׁ בְּמִינָה שְׁחִיטָה** שכן את הטריפה אין לשחוט אע"פ שהיא טהורה, אבל כן ניתן לשחוט בהמה טהורה מאותו הסוג שאיננה טריפה, ולכן נאמר שגם בטריפה שחיתתה מטהרתה מלהיות נבילה, ואת הטענה הזו המשנה לא מפריחה. ולכן מכאן אתה למד שבהמה טריפה שחיתתה מטהרתה מידי נבילה, ואפילו טריפה מלידה, שכן בהמה אחרת מאותו הסוג שאינה טריפה ניתן לשחוט. ברם **בֶּן שְׁמוֹנֶה חִי** עובר שנולד חי, לאחר שמונה חודשי הריון ונשחט - **אֵין שְׁחִיטָתוֹ מְטַהֲרֵתוֹ** מלהיחשב נבילה, **לְפִי שֶׁאֵין בְּמִינוֹ שְׁחִיטָה** שאין שחיתה בוולד בהמה שנולד לאחר שמונה חודשי הריון, לפי שנחשב כמת, כיוון שאינו יכול לחיות לאורך זמן, ורק כשהוא ברחם אמו הריהו נותר בשחיתת אמו, והיות שאין שוחטים כלל עובר שנולד לשמונה, הרי אין שחיתתו מטהרתו מלהיחשב נבילה.

*המשנה אומרת שבאמת לגבי בהמה שנעשתה טריפה הראיה שהיתה לה שעת כושר אכן תופסת לגביה אך מה יהיה במקרה בו הבהמה נולדה טריפה כך שלא היה לה שעת הכושר להישחט אם כך מהי הראיה שאין להשוות אותה לבהמה טמאה הרי את שתיהן לא ניתן לשחוט

משנה ה

רבינו עובדיה מברטנורא

ומוציא את דמו – דחלבו בלבד הוא דשרי. כדתניא בתורת כהנים, כשהוא אומר חלב ושתי כליות באשם שאין צריך לומר דמקל וחומר הוה ילפינן לה, ומה שלמים שאין כל מינן טעון אליה, הרי הן טעונים חלב ושתי כליות. אשם שכל מינו טעון אליה, אינו דין שיטענו חלב ושתי כליות, ומה תלמוד לומר, אלא לומר לך מה חלב ושתי כליות האמור באשם מוצא מכלל שליל, שאינך יכול לומר חלב שליל הנמצא באשם יקריב, שהרי אין אשם בא נקבה, אף כל אפילו בקרבנות הבאים נקבה, חלב האמור בהן מוצא מכלל שליל. וכיון דאין חלב שליל קרב בכל הקרבנות, שרי באכילה. אבל דמו לא גרע מדם האיברים דקיימא לן במסכת כריתות דם האיברים עובר בלא תעשה.

טעון שחיטה – דחדשים גרמי לשוייה בהמה באנפי נפשה ולא אתרבי מכל בבהמה תאכלו.

וחייב באותו ואת בנו – שלא ישחטנו ביום ששחט את אמו.

וחכמים אומרים שחיטת אמו מטהרת – דחדשים ולידה גרמי.

רבי שמעון שזורי כו' – לדברי חכמים כיון שהלך על גבי קרקע טעון שחיטה מדרבנן, דאתי לאחלופי לאכול בהמה בלא שחיטה.

ורבי שמעון שזורי מתיר אפילו לאחר שהפריס על גבי קרקע. והלכה כחכמים.

קרעה – לבהמה בלא שחיטה.

השוחט את הבהמה, ומצא בה עובר בן שמונה היינו לאחר שמונה חודשי הריון, בין שהעובר חי או בין שהעובר מת מת, או שמצא בתוך האם עובר בן תשעה חודשי הריון, והעובר מת - קורעו העובר מותר לאכילה אף ללא שחיטה, הואיל והוא נחשב כאחד מאברי האם וניתר בשחיטת האם*, ברם דמו אסור באכילה, כמו שנאסר הדם לאכילה בשאר בהמות ולכן קורע את הוולד ומוציא את דמו אבל חלב העובר מותר באכילה. אם מצא בתוך הבהמה עובר בן תשעה חודשים חי - טעון שחיטה לפי שוולד שעברו עליו תשעה חודשי הריון אינו ניתר בשחיטת האם, וחיב באותו ואת בנו היינו שאם שחט את העובר באותו יום ששחט את האם עובר על לאו של "אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד" דברי רבי מאיר שסובר שאם עבר הוולד את כל תשעת חודשי ההריון הוא נחשב כבהמה בפני עצמו שאינו ניתר בשחיטת האם. וחכמים אומרים: שחיטת אמו מטהרתו היינו שוולד שנולד לאחר תשעה חודשי הריון ניתר בשחיטת אמו ואין צורך לשחטו, לפי שחכמים סוברים שתשעת חודשי ההריון עם הלידה הם שהופכים את הוולד לבהמה בפני עצמה והיות וולד זה לא נולד בלידה רגילה, אלא מצאו אותו בתוך רחם אמו לאחר שנשחטה, לכן אינו נחשב כבהמה בפני עצמו, ולפיכך ניתר בשחיטת אמו, אולם אם לאחר שהוצא מרחם אמו עמד על רגליו והלך, הוולד טעון שחיטה מדרבנן, שמא יחליפו אותו בבהמה אחרת (שיש לשחטה) ויאכלו אותה ללא שחיטה. רבי שמעון שזורי אומר: אפילו בן שמונה שנים וחורש בשדה היינו שאף אם אותו הוולד** הוא כיום בן שמונה שנים והוא כבר חורש בשדה - שחיטת אמו מטהרתו ואין צורך לשחטו כשירצו לאכול אותו, שכן רבי שמעון שזורי לא חושש לכך שיחליפו אותו בבהמה אחרת ויאכלו אותה ללא שחיטה. אם קרעה את הבהמה המעוברת ללא שחיטה ומצא בה בן תשעה היינו וולד שעברו עליו תשעה חודשי הריון חי - טעון שחיטה הן לדעת רבי מאיר והן לדעת חכמים, לפי שלא נשחטה אמו היינו שהיות ולמדנו שהעובר ניתר לאכילה בשחיטת האם, ובמקרה זה לא שחטו את אמו, הוא יהיה מותר באכילה רק לאחר שישחטו אותו עצמו.

*בגמרא למדים דין זה ממה שנאמר "וכל בהמה מפרסת פרסה... בבהמה אותה תאכלו" והיות ומופיעה המילה 'בהמה' בתחילת הפסוק ובסופו, למדים שכאילו נכתב 'בהמה בבהמה אותה תאכלו' ואיזו בהמה נמצאת בתוך בהמה, זה עובר הנמצא ברחם אמו, לימוד נוסף לדין זה, מזה שכתוב 'וכל בהמה' למדים שזה בא לרבות שניתן לאכול את הוולד הנמצא ברחם אמו, אף ללא שחיטה.

**היינו הוולד שמצאו אותו חי ברחם אימו לאחר תשעה חודשי הריון